

บทที่ 8

สรุปผลการวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้นำเสนอการปรับปรุงระบบการจัดซื้อวัตถุดิบของโรงงานผลิตโคมไฟฟ้า เพื่อแก้ปัญหาหลักของค่าใช้จ่ายในการคงคลังมีมูลค่าสูง หลังจากรวบรวมมูลค่าการใช้วัตถุดิบเทียบกับมูลค่าคงคลังของแต่ละเดือน อัตราการหมุนเวียนของพัสดุคงคลัง อัตราของพัสดุคงคลัง พบว่าปัญหาหลักเกิดจากนโยบายในการสั่งซื้อวัตถุดิบแต่ละชนิดใช้การประมาณและปริมาณในการจัดเก็บชิ้นส่วนไม่เหมาะสมกับความต้องการใช้

ดังนั้นจึงทำการแก้ปัญหาด้วย วิธีการในการจำแนกวัตถุดิบ โดยใช้เทคนิค AHP (Analytic Hierarchy Process) มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดความสำคัญ ในการควบคุมดูแล แยกรูปแบบความต้องการใช้วัตถุดิบ เลือกเทคนิคการพยากรณ์ให้เหมาะสมกับความต้องการใช้วัตถุดิบ นโยบายการจัดซื้อ ซึ่งต้องคำนึงถึงลักษณะความต้องการของวัตถุดิบเป็นสำคัญ รวมทั้งหลักการในการพิจารณาค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การจัดซื้อ และการจัดเก็บ รวมถึงการประยุกต์ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ กับระบบฐานข้อมูล ในระบบการจัดซื้อ สามารถสรุปผลที่ได้จากงานวิจัยและข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

8.1 สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัย จะได้ผลสรุปดังนี้

8.1.1 รายการวัตถุดิบ ที่ใช้ในกรณีศึกษา ประกอบด้วย

8.1.1.1 รายการวัตถุดิบที่ไม่เคลื่อนไหวเป็นเวลามากกว่า 1 ปี มีจำนวน 165 รายการ มีมูลค่ารวม 589,088.09 บาท

8.1.1.2 รายการวัตถุดิบที่มีการเคลื่อนไหวภายใน 1 ปี 165 รายการ คิดเป็นมูลค่าการใช้วัตถุดิบรวม 372,418,098.83 บาทต่อปี

8.1.2 การจัดกลุ่มความสำคัญของวัตถุดิบโดยใช้เทคนิค AHP (Analytic Hierarchy Process) ในงานวิจัยนี้ ได้กำหนดเป้าหมาย (Level) คือ การจัดกลุ่มความสำคัญของวัตถุดิบและกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาจาก จำนวนผู้ส่งมอบ ช่วงเวลานำ และมูลค่าของวัตถุดิบที่ใช้ไปแต่ละรายการ ทั้งนี้เนื่องจากวัตถุดิบบางประเภท ถึงแม้มีมูลค่าไม่มากแต่เป็นวัตถุดิบที่มีระยะเวลานำที่นาน หรือจำนวนผู้ส่งมอบ แค่ 1 ราย หากขาดไปจะทำให้สายการผลิตคอมพิวเตอร์ไฟฟ้าต้องหยุดชะงัก ดังนั้นในการแยกกลุ่มความสำคัญของวัตถุดิบ จึงจำเป็นต้องพิจารณาทั้งในส่วนของผู้ส่งมอบ ช่วงเวลานำ และมูลค่าของวัตถุดิบที่ใช้ไป ผลการจัดกลุ่มความสำคัญของวัตถุดิบจากรายการทั้งหมด 165 รายการ พบว่า

8.1.2.1 กลุ่มที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ กลุ่ม A มีจำนวน 15 รายการ คิดเป็นร้อยละ 9.09

8.1.2.2 กลุ่มที่มีความสำคัญปานกลาง คือกลุ่ม B มีจำนวน 39 รายการ คิดเป็นร้อยละ 23.64

8.1.2.3 กลุ่มที่มีความสำคัญน้อยที่สุด คือกลุ่ม C มีจำนวน 111 รายการ คิดเป็นร้อยละ 67.27

8.1.3. ผลการจำแนก อุปสงค์อิสระและไม่อิสระต่อกัน (Independent and Dependent Demand) พบว่า

8.1.3.1 อุปสงค์อิสระ (Independent Demand) มีรูปแบบความต้องการเป็นแบบ Smooth 48 รายการ และแบบ Erratic 43 รายการ

8.1.3.2 อุปสงค์ไม่อิสระ (Dependent Demand) มีรูปแบบความต้องการเป็นแบบ Intermittent 1 รายการ และ แบบ Lumpy 73 รายการ

8.1.4 ความต้องการใช้วัตถุดิบของอุปสงค์อิสระ พบว่าข้อมูลมีรูปแบบแตกต่างกันดังนี้

8.1.4.1 กลุ่ม A และกลุ่ม B พิจารณาความต้องการใช้วัตถุดิบโดยการพยากรณ์ ซึ่งรูปแบบการพยากรณ์ พบว่า รูปแบบเป็นแนวระดับ (Horizontal Pattern) เหมาะกับวิธีการพยากรณ์แบบค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่ 11 รายการ และวิธีการ

พยากรณ์แบบการปรับเรียงเอกซ์โพเนนเชียลอีก 1 รายการ ส่วนรูปแบบเป็นแนวโน้ม (Trend Pattern) เหมาะกับวิธีการพยากรณ์แบบจำลองของไฮลท์ 2 รายการ และรูปแบบตามฤดูกาล (Seasonal Pattern) เหมาะกับวิธีการพยากรณ์แบบจำลองของวินเทอร์ 20 รายการ

8.1.4.2 สำหรับกลุ่ม C พิจารณาความต้องการใช้วัตถุดิบ โดยพิจารณาจากการความต้องการใช้วัตถุดิบ 20 เดือนล่าสุด เป็นความต้องการใช้สำหรับเดือนถัดไป

8.1.5 นโยบายการจัดซื้อ ให้เหมาะสมกับแต่ละรูปแบบความต้องการดังนี้

8.1.5.1 กลุ่ม A สำหรับ อุปสงค์อิสระ (Independent Demand) ที่มีรูปแบบความต้องการเป็นแบบ Smooth เสนอนโยบายการจัดซื้อแบบจุดสั่งซื้อและปริมาณสั่งซื้อตายตัว ((s, Q) System) ใช้วิธีการคำนวณหาปริมาณสั่งซื้อ (Q) ไปพร้อมๆ กับค่าตัวคูณเพื่อ (k) และอุปสงค์ไม่อิสระ (Dependent Demand) พบว่ามี 6 รายการ มีรูปแบบความต้องการเป็นแบบ Lumpy ใช้แนวทางการวางแผนความต้องการใช้ของวัตถุดิบ โดยซื้อเมื่อมีความต้องการใช้แบบ lot for lot พบว่ามี 9 รายการ

8.1.5.2 กลุ่ม B สำหรับ อุปสงค์อิสระ (Independent Demand) ที่มีรูปแบบความต้องการเป็นแบบ Smooth เสนอนโยบายการจัดซื้อแบบจุดสั่งซื้อและปริมาณสั่งซื้อตายตัว ((s, Q) System) ใช้วิธีการคำนวณหาปริมาณสั่งซื้อ (Q) ไปพร้อมๆ กับค่าตัวคูณเพื่อ (k) และ แบบ Erratic เสนอนโยบายการจัดซื้อแบบช่วงสั่งซื้อและปริมาณสั่งซื้อตายตัว ((P, Q) System) พบว่ามี 28 รายการ สำหรับอุปสงค์ไม่อิสระ (Dependent Demand) มีรูปแบบความต้องการเป็นแบบ Lumpy ใช้แนวทางการวางแผนความต้องการของวัตถุดิบ ซื้อเมื่อมีความต้องการใช้แบบ lot for lot พบว่ามี 11 รายการ

8.1.5.3 กลุ่ม C สำหรับ อุปสงค์อิสระ (Independent Demand) เสนอนโยบายการจัดซื้อแบบจุดสั่งซื้อและปริมาณสั่งซื้อตายตัว ((s, Q) System) ใช้วิธีการคำนวณแบบง่ายและให้เหมาะสมกับความต้องการของวัตถุดิบในช่วงเวลานำที่เป็นการกระจายแบบปกติ (Normal Distribution) พบว่ามี 41 รายการแบบพัซซอง (Poison Distribution) พบว่ามี 1 รายการแบบเอ็ก

โปแนนเชียล (Exponential Distribution) พบว่ามี 15 รายการสำหรับ อุปสงค์ไม่อิสระ (Dependent Demand) มีรูปแบบความต้องการเป็นแบบ Intermittent พบว่ามี 1 รายการ และแบบ Lumpy 53รายการ โดยใช้แนวทางการวางแผนความต้องการของวัตถุดิบ ซื่อเมื่อมีความต้องการใช้ และ ซื่อให้พอดีกับจำนวนที่ต้องการใช้

8.1.6 การสร้างระบบจัดการฐานข้อมูลและสร้างนโยบายการสั่งซื้อปริมาณวัตถุดิบ พร้อมทั้งทดสอบการใช้งานพอสรุปการทำงานได้ดังนี้

8.1.6.1 ระบบจัดการฐานข้อมูลสามารถรวบรวมข้อมูลที่ต้องการทั้งข้อมูลที่เปลี่ยนแปลง และข้อมูลพื้นฐานได้อย่างครบถ้วน ซึ่งมีจุดศูนย์กลางอยู่ที่ แหล่งเดียว (Center of Data) ทำให้ง่ายต่อการเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูล นั่นคือ เมื่อมีการปรับปรุงแก้ไขข้อมูลจะแก้ไขที่จุดเดียว ทำให้ส่งผลกระทบต่อไปยังแฟ้มข้อมูลอื่นๆ ที่สัมพันธ์กันได้ และระบบจัดการฐานข้อมูลจะช่วยเพิ่มความรวดเร็วในการประมวลผลและการเรียกดูข้อมูล ทั้งนี้เนื่องจากข้อมูลทั้งหมดมีการจัดเก็บไว้ที่เดียวกัน ส่วนขั้นตอนการทำงานของตัวโปรแกรมในการบันทึกข้อมูลทุกๆ หน้าจอ มีลักษณะเดียวกันและใกล้เคียงกับรูปแบบการบันทึกข้อมูลลงในเอกสารแบบเดิม ทำให้ผู้ป้อนข้อมูลเข้าใจง่ายและสามารถใช้งานได้สะดวก

8.1.6.2 ระบบการจัดการฐานข้อมูลช่วยเพิ่มความรวดเร็วในการออกรายงาน ทำให้สามารถลดเวลาในการรวบรวมข้อมูล โดยการทำงานของตัวโปรแกรมในการบันทึกข้อมูลทุกๆ หน้าจอ มีลักษณะเดียวกันและใกล้เคียงกับรูปแบบการบันทึกข้อมูลลงในเอกสารแบบเดิม ทำให้ผู้ป้อนข้อมูลเข้าใจง่ายและสามารถใช้งานได้สะดวกเช่นกัน

8.1.7 ค่าใช้จ่ายในการสั่งซื้อวัตถุดิบ สำหรับแนวทางการปรับปรุงตามงานวิจัยมีค่าใช้จ่ายโดยประมาณ 34,740.65 บาท และค่าใช้จ่ายในการสั่งซื้อวัตถุดิบ สำหรับวิธีการทำงานแบบปัจจุบัน 72,812 บาท ดังนั้นค่าใช้จ่ายที่แตกต่างกันคิดเป็นร้อยละ 52.28

8.1.8 อัตราหมุนเวียนพัสดุคงคลัง (Inventory Turnover) เนื่องจากจากนโยบายในการจัดซื้อที่เหมาะสมกับรูปแบบความต้องการ ทำให้มูลค่าคงคลังตามแนวทางการวิจัยประมาณ 7,525,031.6 บาท และตามแนวทางการทำงานเดิม ประมาณ 11,616,069.73 บาท ส่งผลให้อัตราหมุนเวียนพัสดุคงคลัง สำหรับงานวิจัยมีค่า 0.83 ส่วนอัตราหมุนเวียนพัสดุคงคลังสำหรับโรงงานมีค่า 0.53 ดังนั้นเมื่อเปรียบเทียบกันแล้วพบว่า การจัดการวัสดุคิบ ตามแนวทางการปรับปรุงของงานวิจัย มีค่าสูงกว่ามาก เป็นเพราะมูลค่าคงคลังลดลง

8.2 ข้อจำกัดของโปรแกรม

8.2.1 การจัดกลุ่มความสำคัญของวัสดุคิบโดยใช้เทคนิค AHP (Analytic Hierarchy Process) มาจากเงื่อนไขในการแบ่งเกณฑ์ คือ จำนวนผู้ส่งมอบ ช่วงเวลานำ มูลค่าของวัสดุคิบที่ใช้ในการผลิต และทำการระบุกลุ่มความสำคัญในแต่ละรายการลง โปรแกรม เมื่อแต่ละรายการมีข้อมูลที่เปลี่ยนแปลงไป อาจทำให้เกิดการย้ายกลุ่มความสำคัญ ดังนั้นผู้รับผิดชอบจึงต้องมีการทบทวนน้ำหนักความสำคัญแต่ละรายการ และการให้น้ำหนักความสำคัญของแต่ละปัจจัย การเปลี่ยนแปลงของข้อมูลทุก 1 ปี

8.2.2 โปรแกรมที่สร้างขึ้นมีการกำหนดรูปแบบการพยากรณ์เพียง 4 วิธี คือ ค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่ 2 - 6 เดือน การปรับเรียบเอกซ์โปเนนเชียล แบบจำลองของโซลท์ แบบจำลองของวินเทอร์ สำหรับแต่รูปแบบการพยากรณ์ ที่นำมาใช้ก็มีความพอเพียงที่ทำให้ผลอัตราหมุนเวียนพัสดุคงคลังดีขึ้นกว่าแบบเดิม

8.2.3 โปรแกรมไม่สามารถตรวจสอบได้ เมื่อรูปแบบการพยากรณ์เปลี่ยนไป ดังนั้นผู้รับผิดชอบต้องมีการทบทวนลักษณะข้อมูลทุก 6 เดือน

8.2.4 ผู้บริหารต้องกำหนดค่าเฉลี่ยของเปอร์เซ็นต์ของความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ เพื่อให้ผู้รับผิดชอบพิจารณา และทบทวนรูปแบบการพยากรณ์ได้ทันที เมื่อมีการเปลี่ยนแปลง

8.2.5 โปรแกรมถูกออกแบบให้เหมาะสมเฉพาะฝ่ายการจัดซื้อในโรงงานกรณีศึกษา ดังนั้นการออกแบบระบบฐานข้อมูล ซึ่งคำนึงถึงจำนวนรายการที่ใช้งาน โดยจำนวนค่าสุดของรายการที่สามารถใช้โปรแกรมนี้ได้ คือ 1 รายการ และจำนวนสูงสุดของรายการที่สามารถใช้โปรแกรมนี้โดยประมาณ 10,000 รายการ หากมีการเพิ่มจำนวนรายการไปมากกว่านี้ จะส่งผลต่อ

ประสิทธิภาพด้านความเร็วของการทำงานของโปรแกรม ดังนั้นควรมีที่เก็บไฟล์สำรองของปริมาณการใช้วัตถุ癖ในแต่ละเดือน เพื่อลดปริมาณการจัดเก็บข้อมูลในระบบฐานข้อมูล

8.2.6 ในบางส่วนของโปรแกรมไม่ได้มีส่วนของการป้องกันลำดับการใช้งาน ให้ถูกต้อง ดังนั้นต้องเรียงลำดับการใช้งานตามตัวอย่างของคู่มือการใช้โปรแกรม

8.2.7 ผู้ใช้โปรแกรมไม่สามารถดึงข้อมูลจากฐานข้อมูลหลักนำมาใช้ได้ทันที เนื่องจากว่าโปรแกรมที่พัฒนาขึ้น ต้องทำการรับเข้าข้อมูลต่างๆ จากฐานข้อมูลหลักของโปรแกรม ECACC ของโรงงานทุกวันเมื่อมีการทำรายการก่อนจึงจะนำมาใช้งานได้

8.2.8 โปรแกรมนี้ถูกออกแบบขึ้น เพื่อตอบสนองปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงงานกรณีศึกษาเท่านั้น ซึ่งไม่ได้ครอบคลุมกับ สภาพปัญหาของโรงงานอื่น

8.3 ปัญหาและอุปสรรค

8.3.1 การปรับปรุงแก้ไข วิเคราะห์ หลังจากที่มีการติดตั้งระบบ และเริ่มดำเนินการใช้งาน ผู้ใช้งานพบปัญหาที่เกิดขึ้นจากความไม่คุ้นเคยของระบบ

8.3.2 ในงานวิจัยจำเป็นต้องมีข้อมูลบางตัวที่ใช้ในการคำนวณ แต่ทางโรงงานยัง ไม่มีการบันทึกและเก็บข้อมูลไว้ ทำให้ต้องใช้เวลาในการเก็บข้อมูลนาน

8.3.3 ข้อมูลของความถี่การใช้วัตถุ癖ไม่ได้แยกว่าเป็นการใช้สำหรับงาน โครงการ หรืองานที่ผลิตเพื่อจัดเก็บไว้ในคลังสินค้า ทำให้ผู้วิจัยต้องใช้เวลาในการวิเคราะห์ข้อมูล

8.4 ข้อเสนอแนะ

8.4.1 ผู้ที่มีหน้าที่พยากรณ์ ควรมีการหารือร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ เพื่อปรับระบบการบริหารพัสดุให้เหมาะสมกับแต่ละสถานการณ์ เนื่องจากความคลาดเคลื่อนจากการพยากรณ์ ส่งผลกระทบอย่างมากต่อการกำหนดปริมาณการสั่งซื้อ และปริมาณสำรอง โดยพิจารณาความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้จากการติดตามสัญญาณ (Tracking signal) ระหว่าง ± 6 (Meindl and Chopra, 2003) หากนอกเหนือจากช่วงที่กำหนด เป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่า รูปแบบการพยากรณ์ไม่เหมาะสมกับลักษณะข้อมูล

8.4.2 การนำระบบคอมพิวเตอร์มาประยุกต์ใช้ในระบบการจัดซื้อ พนักงานจะต้องมีความรู้และความเข้าใจในระบบพอสมควร ดังนั้นควรมีการพัฒนาความรู้ให้พนักงานมีความเคยชินกับการใช้งานระบบคอมพิวเตอร์

8.4.3 ในการนำไปใช้งานจริงควรมีการทบทวน รูปแบบการพยากรณ์ นโยบายจัดซื้อให้เหมาะสมกับรูปแบบความต้องการ โดยพิจารณาทบทวนทุก 6 เดือน เพื่อลดความผิดพลาดในการประมาณการณ์ความต้องการใช้พัสดุ

8.4.4 พนักงานที่มีความเกี่ยวข้องในการใช้โปรแกรม ควรมีวินัยในการใช้งานอย่างต่อเนื่อง เพราะระบบจะทำการบันทึกข้อมูลการใช้งานบางส่วนเป็นค่าสถิติไว้ใช้ช่วยในการตัดสินใจ

8.3.5 การฝึกอบรมควรเพิ่มความรู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบการจัดซื้ออย่างจริงจัง เพื่อให้ผู้ใช้งานเข้าใจระบบข้อมูลที่เกี่ยวข้องและสามารถใช้งานโปรแกรมได้เต็มประสิทธิภาพ

8.4.6 เนื่องจากโปรแกรมนี้ถูกแบบขึ้น เพื่อตอบสนองปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงงานกรณีศึกษา เท่านั้น ซึ่งไม่ได้ครอบคลุมกับสภาพปัญหาของโรงงานอื่น ดังนั้นหากโรงงานอื่นต้องการนำโปรแกรมไปใช้ จำเป็นต้องมีการดัดแปลงแก้ไขโปรแกรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา